

VYUŽITIE POZNATKOV KRIMINALISTICKEJ DOKUMENTÁCIE V RÁMCI VEREJNO-PORIADKOVEJ ČINNOSTI ZÁKLADNÝCH ÚTVAROV V RÓMSKYCH KOMUNITÁCH

Mgr. Rastislav Kurilovský, MBA.

Úvod

Základné útvary Policajného zboru sú neodmysliteľnou zložkou pri zabezpečovaní bezpečnosti, ochrany života, zdravia a majetku a sú jedným z nosných pilierov Policajného zboru v Slovenskej republike. Toto postavenie si vyslúžili najmä tým, že práve policajti vykonávajúci tieto služby, prichádzajú najviac do kontaktu s verejnosťou, pretože službu vykonávajú v rovnošate a tým pádom sú výrazne odlišení od bežných občanov a na uliciach sú ihneď viditeľní a rozpoznateľní. Musíme poukázať na to, že jednou z ich hlavných charakteristických črt je bezprostrednosť, pretože plní úlohy v priamom kontakte s občanmi, organizáciami, podnikateľmi, právnickými osobami a podobne. K ich základným úlohám patrí nepochybne ochrana verejného poriadku, boj s trestnou činnosťou a pri plnení týchto úloh využívajú vlastné sily a prostriedky a je nepochybné, že služba poriadkovej polície je jednou z najdôležitejších služieb polície.

Kriminalistickou dokumentáciou rozumieme proces verbálneho a obrazového zaistenia stôp, vecí a vzťahov medzi nimi, ktoré majú súvis s kriminalisticky relevantnou udalosťou, ale taktiež aj iných podstatných informácií o priebehu, výsledkoch kriminalistického a znaleckého vyhládavania, zaisťovania a skúmania pomocou technických prostriedkov a zadokumentovať postupy a technológie kriminalistického skúmania. Kriminalistická dokumentácia používa štyri metódy fixácie písomnú, zvukovú, fotografickú a topografickú. No niektoré literárne zdroje uvádzajú aj iné druhy kriminalistickej dokumentácie, ako je video dokumentácia, ktorej hlavnou úlohou je zaznamenanie dynamického obrazu alebo zvukovej informácie, ktorá dokáže presne a autenticky nasnímať informácie ako aj celý priebeh deja vykonávaného úkonu.

Za účelom zjednotenia postupu a taktiky príslušníkov Policajného zboru pri vyhotovovaní zvukových, obrazových a iných záznamov vyšiel príkaz, ktorý bližšie popíšem a navrhmem riešenia ako by mali základné útvary Policajného zboru vykonávať služobné zákroky v rómskych osadách, keď majú na sebe osobnú bezpečnostnú kameru alebo keď je ich služobné cestné vozidlo vybavené záznamovým video zariadením.

Základné útvary Policajného zboru

Keď hovoríme o službe poriadkovej polície, tak je musíme poukázať na to, že jednou z jej hlavných charakteristických črt je bezprostrednosť, pretože plní úlohy v priamom kontakte s občanmi, organizáciami, podnikateľmi, právnickými osobami a podobne. K jej základným úlohám patrí nepochybne ochrana verejného poriadku ako aj boj s trestnou činnosťou. V rozhodujúcej miere sú tieto úlohy zabezpečované základnými útvarmi Policajného zboru za využitia ich vlastných síl aj prostriedkov. Možno konštatovať, že služba poriadkovej polície je jednou z najdôležitejších služieb polície. Takže práve preto táto služba prispieva v potrebnom rozsahu k vytváraniu podmienok pre činnosť ostatných policajných služieb.¹

Úlohy pre základné útvary Policajného zboru sú vymedzené v zákone č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore a pre činnosť základných útvarov konkretizované v príslušnej internej normatívnej úprave. Činnosť poriadkovej služby má všestranný charakter a jej ťažisko spočíva predovšetkým v realizácii úloh na úseku správneho zamerania verejno-poriadkovej činnosti a to so zameraním na ochranu verejného poriadku, ale aj na úseku trestnoprávnom.²

Základné útvary predstavujú špecializovaný, výkonný a vnútorne štruktúrovaný aparát najpočetnejšej zo služieb poriadkovej polície. Prívlastok špecializovaný je nutné chápať v zmysle slova ako službu zameranú, špecializovanú na riešenie problematiky verejného poriadku, boja prevažne s drobnou pouličnou kriminalitou a iné. Tento výklad charakteristiky základných útvarov Policajného zboru je nutné dokresliť konštatovaním, že aj napriek uvedenej špecializácii sa jedná o službu, ktorá v podstate komplexne zabezpečuje plnenie úloh vo zverenom teritóriu.³

Medzi základné útvary služby poriadkovej polície patrí Obvodné oddelenie Policajného zboru a Pohotovostná motorizovaná jednotka a majú verejno-poriadkový charakter.

Obvodné oddelenie Policajného zboru

¹ CHMELA, Z. Management výkonných organizačných článkov. PRAHA: PA ČR, 2007, s. 7. ISBN 978-80-7251-259-1.

² CHMELA, Z. Management výkonných organizačných článkov. PRAHA: PA ČR, 2007, s. 9. ISBN 978-80-7251-259-1.

³ MACEK, P., FILÁK, A. Porádková činnosť polície, obecná časť. PRAHA, 2002, s. 66. ISBN 80-86477-10-X.

Obvodné oddelenie Policajného zboru je základným a možno konštatovať, že i hlavným, dominujúcim a nosným útvarom v rámci služby poriadkovej polície. Je tomu tak práve kvôli tomu, že občania pri riešení akýchkoľvek problémov, policajne relevantných udalostí alebo hľadajúci pomoc či radu sa v prvom rade obracajú na príslušníkov obvodných oddelení služby poriadkovej polície bez ohľadu na to, či sa osobne dostavia na útvar polície, či policajt po oznámení policajne relevantnej udalosti na operačné stredisko či stálu službu obvodného oddelenia príde na miesto tejto udalosti. A práve na základe tohto prvotného kontaktu, takejto prvotnej komunikácie môžu následne občania posudzovať spôsobilosť, kompetentnosť polície ako celku a formovať svoj názor ohľadne dôveryhodnosti Policajného zboru ako inštitúcie. Je preto veľmi dôležité ako sa policajt zaradený na obvodnom oddelení policajného zboru dokáže zhostiť poslanie, ktoré má pri plnení svojich povinností vykonávať, ako dokáže nadviazať kontakt s občanmi a získať si ich dôveru. Z toho vyplýva, že obvodné oddelenia majú podstatný význam pri tvorbe verejnej mienky medzi občanmi Slovenskej republiky. Je veľmi dôležité aby si obvodné oddelenie policajného zboru vedelo vybudovať ku občanom dôveru, malo osobnú a miestnu znalosť v rámci svojho obvodu. Je taktiež útvárom prvého kontaktu a prvej komunikácie s občanmi, ktorí sa obracajú na Policajný zbor prevažne so žiadosťou o pomoc, aby bol uchránený ich život, zdravie a majetok. Miesto, kde dochádza k činnosti obvodného oddelenia a tak plní svoje úlohy charakterizujeme ako teritórium. Ďalším významným pojmom, ktoré v rámci obvodného oddelenia je potrebné charakterizovať je dislokácia. Tá je nesmierne dôležitá predovšetkým z hľadiska demografickej a ekonomicko-sociálnej charakteristiky teritória, ktorá určuje rozlohu územia, početnosť a hustotu obyvateľstva ako aj ich osídlenia. V rámci dislokácie sa musíme upriamiť pozornosť hlavne na to, či sa jedná o kultúrne strediská spoločenského života, rekreačné oblasti, alebo ide o prihraničné či pohraničné oblasti. V tomto prípade hovoríme o špecifikách teritória a je nesmierne dôležité poznať aj bezpečnostnú situáciu v teritóriu. Sídlo obvodného oddelenia Policajného zboru je v najväčšej obci spádového územia a jedná sa o miesto, kde je obvodné oddelenie umiestnené z taktického hľadiska polohy v teritóriu. Aby bola realizácia verejno-poriadkovej činnosti čo najefektívnejšia určuje sa teritórium, kde obvodné oddelenie Policajného zboru môže plniť svoje úlohy v čo najvyššej možnej miere. Hovoríme o územnom obvode obvodného oddelenia, ktorý sa následne delí na územné časti obvodu, kde je vykonávaná obchádzková služba referentmi s územnou pôsobnosťou. Najmenšou teritoriálnou jednotkou je tak úsek hliadky, kde policajti v službe vykonávajú služobnú činnosť. Systematizáciu a typizáciu nemožno presne a nadčasovo definovať, pretože sú neskutočne často reštrukturalizované. Typizácia predstavuje počet policajtov zaradených

na Obvodnom oddelení Policajného zboru, pričom pri I. type je zaradených 56 a viac miest policajtov, pri II. type je zaradených 31 až 55 miest policajtov a pri III. type je zaradených 16 až 30 miest policajtov. Kde si to bezpečnostná situácia vyžaduje je zriaďované vysunuté pracovisko, ktorému hovoríme policajná stanica. Je v nej zaradených od troch do ôsmich príslušníkov Policajného zboru. Systematizáciu možno popísať ako zaradenie policajtov do príslušných funkcií.

Systemizácia na obvodnom oddelení Policajného zboru je nasledovná:

- riaditeľ,
- zástupca riaditeľa,
- zástupca riaditeľa pre výkon služby,
- referent špecialista - poverený policajt
- referent špecialista.
- starší referent - poverený policajt,
- starší referent kontaktného pracoviska,
- referent kontaktného pracoviska,
- starší referent pre riadenie policajnej stanice - na obvodných oddeleniach, kde sú zriadené policajné stanice,
- starší referent pre riadenie referentov- ak je zriadená hliadková služba a počet referentov vykonávajúcich hliadkovú službu je vyšší ako 10,
- referent - poverený policajt,
- referent stála služba - na všetkých obvodných oddeleniach I. typu, II. typu a na oddeleniach III. typu na základe návrhu riaditeľa obvodného oddelenia,
- referent s územnou a objektovou zodpovednosťou,
- referent,
- odborný referent,
- samostatný referent.⁴

V súvislosti so systematizáciou a typizáciou súvisia dva pojmy a to plánovaný a denný stav. Plánovaný stav vyjadruje početnosť interných síl, ktoré môžu plniť v danom teritóriu

⁴ KOČAN, Š., LOFFLER, B., ZÁMEK, D., 2013. Poriadková polícia. Plzeň Vydavateľstvo a nakladateľstvo Aleš Čeněk. s.r.o. 2013. s.105-109.

stanovené úlohy a denný stav vyjadruje počet interných síl, ktoré sa v konkrétnom dni a čase priamo nachádzajú na obvodnom oddelení. Denný stav je tak logicky menší ako plánovaný.

Obvodné oddelenie Policajného zboru realizuje hlavnú časť svojich úloh v režimoch, ktoré nazývame: bežný výkon služby a zvýšený výkon služby. Pri bežnom výkone služby najčastejšie obvodné oddelenia plnia svoje úlohy a taktiež predstavuje stabilnú verejno-poriadkovú situáciu, ktorá sa ničím nevymyká normálu zaužívanému v danej oblasti. Na zabezpečenie tohto stavu postačuje zaužívaná úroveň realizácie príslušných činností vyznačujúcich sa obvyklou organizáciou a taktikou pri výkone jednotlivých foriem týchto činností. Zvýšený výkon služby je stav, ktorý z hľadiska organizácie a taktiky realizácie jednotlivých činností príslušnými formami si vyžaduje operatívny spôsob reakcie na vzniknuté možné zhoršenie stavu verejno-poriadkovej situácie, ale neznamená to, že v daný deň je potrebné zvýšiť početný stav policajtov velených do služby. Podstatou zvýšeného výkonu služby je to, že prehodnotíme a následne presunie pôvodne zamýšľané personálne obsadenie teritória takým spôsobom, že sa zvýši počet hliadok a síl v tej územnej časti obvodu či v tých úsekoch hliadky, v ktorých predpokladáme že môže dôjsť k zhoršeniu verejno-poriadkovej situácie.

Špecifickými režimami sú policajno-bezpečnostné opatrenia ako aj policajno-bezpečnostné akcie. Policajno-bezpečnostné opatrenie je činnosť vykonávaná Policajným zborom v zmysle zákona spravidla i za účasti iných orgánov či subjektov formou spolupráce, pôsobením na objekty, ktoré konajú či sa správajú protiprávne či v rozpore s dobrými mravmi, za účelom zaistenia želaného stavu verejného poriadku a bezpečnosti. Policajno-bezpečnostné opatrenie sa vyznačuje hlavne tým, že existuje určitý predpoklad alebo môže nastať reálne zhoršenie stavu verejného poriadku a tento problém nie je možné odstrániť alebo znížiť bežným či zvýšeným výkonom služby.⁵ Policajným opatrením sa rozumie opatrenie realizované políciou k zaisteniu vnútorného poriadku, verejného poriadku a bezpečnosti.⁶

Policajno-bezpečnostná akcia je organizačno-taktická forma výkonnej činnosti policajno-bezpečnostného subjektu pri plnení jeho úloh a riešení vzniknutého problému alebo predpokladaného, a keď nastane výrazne zhoršenie stavu policajno-bezpečnostnej situácie, ktorú nemožno vyriešiť zvýšeným výkonom služby ani policajno-bezpečnostným opatrením. Spravidla vyžaduje použitie väčšieho počtu síl a prostriedkov a je nevyhnutná potreba spojiť

⁵ KOČAN, Š., LOFFLER, B., ZÁMEK, D., 2013. Poriadková polícia. Plzeň Vydavateľstvo a nakladateľstvo Aleš Čeněk. s.r.o. 2013. s.110.

⁶ KOVÁRNÍK, L., TÓTH, J., Policejné akcie. Praha, 2009, s. 129. ISBN 978-80-7251-311-6.

jednotlivé činnosti, použiť tak najvyššiu možnú formu organizácie a taktiky, navýšiť počet síl a prostriedkov.⁷ Trvá obvykle len krátky časový úsek, koordinátor musí disponovať informáciami v potrebnom množstve a kvalite. Taktiež ako policajno-bezpečnostné opatrenie má charakter preventívny alebo represívny. Policajno-bezpečnostná akcia predstavuje najvyššiu možnú úroveň reakcie na vzniknutý problém.⁸

Obvodné oddelenie Policajného zboru plní hlavne úlohy na úseku verejného poriadku, kde zabezpečuje ochranu života, zdravia, dôstojnosti, cti a slobody osôb, slobody pobytu a iné. Zabezpečuje taktiež ochranu majetku fyzických a právnických osôb, ochranu verejného poriadku a ak bol tento verejný poriadok narušený, použije všetky opatrenia na jeho obnovenie. Zabraňuje aby došlo k porušovaniu občianskeho spolunažívania, dohliada na dodržiavanie osobitných právnych predpisov upravujúcich vzťahy na úseku ochrany verejného poriadku ako aj všeobecne záväzných nariadení obce, ktoré boli vydané pre oblasť týkajúcu sa ochrany verejného poriadku. Tiež na úseku verejného poriadku vykonáva dohľad nad dodržiavaním opatrení, ktoré slúžia na ochranu životného prostredia a prírody, kde spolupracuje s príslušnými štátnymi orgánmi alebo inými subjektmi, ktoré vykonávajú svoju činnosť v oblasti ochrany verejného poriadku. Obvodné oddelenie plní taktiež úlohy boja proti trestnej činnosti, kde vykonáva služobné zákroky proti páchatelom trestnej činnosti, podieľa sa na odhaľovaní trestnej činnosti, získava poznatky o takejto trestnej činnosti a zisťuje jej páchatelov. Spolupracuje pri prevencii v boji proti cezhraničnej trestnej činnosti s príslušnými štátnymi orgánmi ako aj mimovládnyimi organizáciami a taktiež represívnou alebo preventívnou činnosťou bojuje proti kriminalite. Ďalej plní úlohy, ktoré vyplývajú z pátrania po osobách a veciach, vykonáva monitorovanie osôb a dopravných prostriedkov, získava informácie k záujmovým osobám. Bojuje proti trestnej činnosti osobným pátraním príslušníkov Policajného zboru, na základe poznatkov, ktoré pochádzajú od fyzických osôb, právnických osôb, štátnych orgánov, orgánov obcí, rôznych iných organizácií alebo aj z vlastných evidencií. odhaľuje priestupky a zisťuje ich páchatelov. Objasňuje, oznamuje a prejednáva priestupky a taktiež odhaľuje priestupky a zisťuje ich páchatelov ako napríklad priestupky súvisiace so správou a ochranou štátnej hranice, priestupky na úseku cestovných dokladov, zabezpečovania bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky a iné. Dohliada na bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky, zisťuje miesto dopravnej nehody, riadi cestnú premávku, prejednáva v blokovom konaní priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej

⁷ CUEBA, M., KLAČAN, M., 2004. Vybrané problémy verejného poriadku, jeho ochrany a činnosti obvodného oddelenia Policajného zboru. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave. 2004. s. 96.

⁸ KOČAN, Š., LOFFLER, B., ZÁMEK, D., 2013. Poriadková polícia. Plzeň Vydavateľstvo a nakladateľstvo Aleš Čeněk. s.r.o. 2013. s.111.

premávky, kontroluje technickú spôsobilosť vozidla a nájdené vodičské preukazy zasiela oddeleniu dokladov a iné.⁹

Pohotovostná motorizovaná jednotka

Pohotovostná motorizovaná jednotka je základným útvarom služby poriadkovej polície a patrí pod odbor poriadkovej polície na úrovni Krajského riaditeľstva Policajného zboru. Charakteristiku pohotovostnej motorizovanej jednotky možno popísať nasledovnou vetou, teda že pohotovostná motorizovaná jednotka je špecializovaný útvar polície zriadený k zaisteniu niektorých úloh služby poriadkovej polície formou výkonu hliadkovej služby v stanovených obvodoch, určených stanovištiach a na konkrétnych miestach.¹⁰ Tento útvar bol založený ako základný útvar, ktorého úlohou je zabezpečiť vykonávanie činností služby poriadkovej polície spôsobom aktívneho preventívneho pôsobenia v mieste svojho územného celku, ale v prípade potreby, keď je potrebné vykonať služobný zákrok, pôsobiť aj represívne. Tieto opatrenia sú vykonávané na to, aby sa znížilo percento kriminality a príslušníci pohotovostnej motorizovanej jednotky zvýšili bezpečnosť občanov Slovenskej republiky. Cieľom pohotovostnej motorizovanej jednotky je zabezpečiť ochranu verejného poriadku, pôsobiť v oblasti boja s trestnou činnosťou, zabezpečiť bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky. Odhaliť a oznámiť spáchané priestupky, ich páchatel'ov, prejednávať priestupky v blokovom konaní ako aj plniť úlohy na úseku trestného konania a v neposlednom rade vykonávať kontrolu na pohraničnom území. Pohotovostná motorizovaná jednotka má pridelenú určitú územnú časť obvodu, v ktorej vykonáva hliadkovú činnosť, ktorú určí veliteľ čaty v inštruktáži. Táto územná časť obvodu, na ktorej plní dané úlohy, môže byť v meste ako aj v obci, ale taktiež aj na iných častiach územného obvodu krajského riaditeľstva. Na to, aby mohla plniť úlohy aj v iných častiach územného obvodu potrebuje pohotovostná motorizovaná jednotka rozhodnutie riaditeľa odboru poriadkovej polície krajského riaditeľstva, ktorý ho vydá po predošlom súhlase riaditeľa krajského riaditeľstva.

Pohotovostnú motorizovanú jednotku upravuje aj Nariadenie prezidenta Policajného zboru č. 22/2013 o činnosti o činnosti základných útvarov služby poriadkovej polície Policajného zboru.

⁹ KOČAN, Š., LOFFLER, B., ZÁMEK, D., 2013. Poriadková polícia. Plzeň Vydavateľstvo a nakladateľstvo Aleš Čeněk, s.r.o. 2013. s.112-115.

¹⁰ KOČAN, Š., LOFFLER, B., ZÁMEK, D., 2013. Poriadková polícia. Plzeň Vydavateľstvo a nakladateľstvo Aleš Čeněk, s.r.o. 2013. s.116.

Pohotovostná motorizovaná jednotka plní úlohy v meste, v ktorom je dislokovaná a na základe rozhodnutia riaditeľa odboru poriadkovej polície krajského riaditeľstva po predchádzajúcom súhlase riaditeľa krajského riaditeľstva aj v iných častiach územného obvodu krajského riaditeľstva.

Vysunuté pracovisko pohotovostnej motorizovanej jednotky môže byť zriadené na zabezpečenie efektívneho plnenia úloh pohotovostnej motorizovanej jednotky a za jeho činnosť zodpovedá veliteľ čaty, ktorého priamo riadi veliteľ pohotovostnej motorizovanej jednotky so sídlom v krajskom meste.¹¹

Pohotovostná motorizovaná jednotka plní úlohy najmä na úseku

- a) ochrany verejného poriadku,
- b) boja proti trestnej činnosti,
- c) zabezpečovania bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky,
- d) odhaľovania a oznamovania priestupkov, zisťovania ich páchatel'ov a prejednávania priestupkov v blokovom konaní,
- e) trestného konania,
- f) kontroly v rámci pohraničného územia

Systemizácia na pohotovostnej motorizovanej jednotke Policajného zboru je nasledovná:

➤ Riadiaci pracovníci

- Veliteľ pohotovostnej motorizovanej jednotky
- Zástupca veliteľa pohotovostnej motorizovanej jednotky

➤ Riadiaco-výkonní a výkonní pracovníci

- Veliteľ čaty
- Zástupca veliteľa čaty
- Referent
- Odborný referent
- Starší referent

¹¹ Nariadenie prezidenta Policajného zboru č. 22/2013 o činnosti základných útvarov služby poriadkovej polície Policajného zboru

Služobná činnosť pohotovostnej motorizovanej jednotky sa vykonáva v istých formách, ktoré sú dané príslušným interným aktom. Formami služobnej činnosti sú hliadková služba, hlásna služba, administratívne práce a ostatná služobná činnosť.

Kriminalistická dokumentácia

Miesto činu je zobrazením následkov určitej udalosti, jej odrazom, je vonkajšou formou prejavu obsahu tejto udalosti. Ak ide o trestný čin, je teda zobrazením následku protispoločenského konania a prevažne na začiatku vyšetrovania jedným alebo dokonca jediným zo zdrojov informácií o tomto čine a o jeho páchatelovi. Obhliadka takého miesta umožňuje obhliadajúcemu vytvorenie myšlienkového modelu o vykonanom skutku alebo udalosti.

Dôkaz sa zo stopy stane vtedy ak bol najskôr vyhl'adaný, zaistený, zadokumentovaný a následne vyhodnotený. Aby sme dosiahli cieľ vyšetrovania kriminalisticky relevantnej udalosti je potrebná nie len kvalitná, odborná a úplná obhliadka miesta činu, ale aj dokonalá a veľmi kvalitne spracovaná dokumentácia miesta, ktoré má súvis s kriminalisticky relevantnou udalosťou. Dokumentácia kriminalisticky relevantnej udalosti nám zachytáva to, čo sa v minulosti stalo a tak zanechalo svoj odraz v materiálnom prostredí. Zachytáva taktiež priebeh a výsledky použitých kriminalistických metód, ktoré boli pri objasňovaní danej kriminalisticky relevantnej udalosti použité a následne ich uchováva pre následné nahliadanie, kontrolu a na potreby porovnania. Dokumentácia vytvára komplexný materiál o priebehu a výsledkoch použitých kriminalistických metód, ktorý tak vytvára ucelený obraz o danej situácii a z uvedeného vyplýva, že jej cieľom je vytvoriť vizuálny záznam, ktorý by tak umožnil vyšetrovateľom a súdu ľahko získať presný obraz o situácii na mieste činu ako aj o priebehu a výsledkoch použitých metód.

Charakteristika kriminalistickej dokumentácie

V rôznych kriminalistických literárnych zdrojov nájdeme veľa definícií pre kriminalistickú dokumentáciu, z ktorých obsahu vyplýva, že kriminalistickou dokumentáciou rozumieme proces verbálneho a obrazového zaistenia stôp, vecí a vzťahov medzi nimi, ako aj iných podstatných informácií o priebehu, výsledkoch kriminalistického a znaleckého

vyhľadávania, zaist'ovania a skúmania pomocou technických prostriedkov.¹² Rozpory môžu nastať pri otázke, že či kriminalistická dokumentácia patrí do skupiny metód kriminalistickej techniky alebo kriminalistickej taktiky a najmä v tom, že v minulosti bola kriminalistická dokumentácia dlho chápaná iba ako písomná dokumentácia. Voľno to možno povedať tak, že dokumentáciu chápali iba ako písomnosť a riadili sa heslom *Čo je na papieri, to je pravda*. Prezentovaný názor väčšiny je, že dokumentácia je špecifickou metódou kriminalistickej taktiky, ktorá využíva technické nástroje ako aj postupy. V súčasnosti už vieme, že dokumentácia sa nezameriava iba na problematiku zadokumentovania stôp, ale je nesmierne potrebná v celom vyšetrovacom procese. Dôležité je zadokumentovať rôzne ďalšie údaje o páchatel'ovi, o jeho trestnej činnosti, o škode ako aj o spôsobe, ktorým bol skutok spáchaný. Z konkrétnej dokumentácie musí byť zrozumiteľné a jasné, aké ďalšie kriminalistické metódy boli vo vyšetrovacom procese použité. Kriminalistickú dokumentáciu je možné na základe uvedeného charakterizovať ako súhrn úkonov na zachytenie faktického stavu, ktorý je kriminalisticky a trestnoprávne relevantný.¹³

Podstata kriminalistickej dokumentácie

Obvykle sa začína kriminalistické skúmanie vyhľadávaním kriminalistických stôp a jeho súčasťou je aj kriminalistická dokumentácia. Dokumentujú sa ako kriminalistické stopy, tak aj každá manipulácia s nimi a taktiež každý zásah, ktorý bol vykonaný na konkrétnej stope. Táto manipulácia s nimi má vplyv pri kriminalistickom skúmaní ako aj pri identifikácií. Kriminalistické stopy sa v procese objasňovania predkladajú v dvoch formách a to zachytené formou in natura alebo zachytené formou dokumentácie.¹⁴

Na mieste kriminalisticky relevantnej udalosti zaist'ujeme všetky stopy, teda aj tie, ktoré sa navonok nejavajú ako kriminalistické stopy, ale môžu mať súvis s objasňovanou udalosťou a je možné ich zachytiť rôznymi spôsobmi ako napríklad v ich prirodzenej forme, otláčením, odliatím, fotografovaním vonkajších znakov, popisovaním funkčných a dynamických prejavov, kreslením a v neposlednom rade zaistením pamäťových stôp.¹⁵

Kriminalistická dokumentácia má za úlohu zaist'ovanie hlavne takých stôp, ktoré sú vo forme in natura ťažko zaistiteľné a taktiež zachytávať výsledky procesu objasňovania, ale

¹² METEŇKO, J. 2008, Kriminalistická dokumentácia realita a perspektívy In *Pokroky v kriminalistike Zborník z vedeckej konferencie konanej dňa 15. novembra 2007 na Akadémii Policajného zboru v Bratislave*, s. 25.

¹³ ROMŽA, S. 1993, *Kriminalistika*, s. 159.

¹⁴ METEŇKO, J. 2010, New aspects of using criminalistic documentation, In *9th International Symposium on Forensic Sciences 29th September - 2nd October 2009 Piešťany, Slovak Republic*, s. 17.

¹⁵ METEŇKO, J. 2007, Trendy v kriminalistickej dokumentácii, In *Rozvoj metodík vyšetrovania jednotlivých druhov trestných činov: Zborník vedeckých a odborných prác z medzinárodného teoreticko-praktického seminára zo dňa 23.2.2007*, s. 79.

hlavne kvôli tomu sa nám v priebehu ďalšieho objasňovania naskytá možnosť ďalšieho skúmania na základe týchto výsledkov. Dokumentácia musí spĺňať základné požiadavky, ktoré sú na ňu kladené aby sme mohli konštatovať, že bola dokumentácia vykonaná kvalitne ako napríklad zachytiť verne a plasticky skutočnú materiálnu situáciu miesta kriminalisticky relevantnej udalosti, ako celkovo, tak aj jeho jednotlivých častí, aj umožniť vytvorenie si názornej predstavy o všetkých okolnostiach zadokumentovanej situácie subjektom, ktoré ju budú neskôr sledovať, zaistiť zhodnosť obnovennej situácie s pôvodnou situáciou, ak by to bolo potrebné na vykonanie ďalších procesných úkonov ako sú kriminalistický experiment alebo rekonštrukcia, poskytnúť správny obraz o priebehu a výsledkoch vykonávaných úkonov v čase, priestore a v daných podmienkach a v neposlednom rade fixovať použité metódy, spôsoby a prostriedky vykonávaných úkonov.

Význam kriminalistickej dokumentácie je, že vytvára takú predstavu o mieste činu alebo kriminalisticky relevantnej udalosti, aby na jej základe mohol ktokoľvek, teda aj nezúčastnená osoba, vytvoriť úplnú a presnú predstavu o situácii na danom mieste. Práve preto je rozhodujúca kvalita, presnosť, správnosť a dostatočné množstvo informácií, ktoré sú zachytené v dokumentácii. Nesmieme zabúdať na to, že keď je zle vyhotovená kriminalistická dokumentácia tak to môže mať vplyv na celý priebeh objasňovania a dokazovania. Hlavnou a neodmysliteľnou úlohou celej kriminalistickej dokumentácie je tak transformácia málo trvanlivých informácií, ktoré boli získané počas kriminalistických úkonov na trvalejšie materiálne uchované informácie a tým vlastne nastáva proces zhmotnenia a uchovávanía informácií pre budúce kriminalistické potreby.

Zásady dokumentácie

K ďalšiemu postupu vyšetrovateľov v procese objasňovania je dôležitá nielen kvalitná a úplná obhliadka miesta kriminalisticky relevantnej udalosti, ale aj dokonale spracovaná dokumentácia. Súčasná policajná prax nám poukazuje aj na to, že s kvalitne spracovanou dokumentáciou sa len tak nestretneme a je skôr raritou ako štandardom. Pri vykonávaní dokumentácii by si mal dotyčný uvedomiť, že od jej kvality, úplnosti, správnosti a nepochybne objektívnosti jej spracovania bude závisieť aj možnosť jej využitia v ďalších procesoch kriminalistického objasňovania ako aj vyšetrovania. Preto aby sme zabezpečili správny postup, efektívnosť výsledkov a možnosť ich neskoršieho využitia nás majú korigovať isté základné zásady, ktorým je kladený dôraz na dodržiavanie pri spracovaní dokumentácie. Pri každej jednej metóde kriminalistickej dokumentácie ich treba dodržiavať. Hovoríme o zásadách ako zásada včasnosti a nenahraditeľnosti, zásada objektívnosti, zásada

úplnosti a komplexnosti, zásada primeranej rýchlosti, zásada plánovitosti a systematickosti, zásada efektívnosti a hospodárnosti.¹⁶

Zásada včasnosti dokumentovaných informácií a nenahraditeľnosti má prvé miesto medzi zásadami aj preto, lebo nás upozorňuje na kauzalitu v procese vzniku stôp, kde hneď po ňom nastáva proces ich zániku. Tým pádom sa stáva jeho opačným prejavom, ku ktorému dochádza či už to úmyselne napríklad kde sa páchatel snaží stopy zničiť, poškodiť alebo vplyvom prírodných či fyziologických síl, kde starnutím stopa stráca na kvalite. Taktiež aj zabúdanie je jedným z procesov, kedy stopa stráca svoju kvalitu a to hlavne u pamäťových stôp a aj preto je potrebné zadokumentovať stopy čo najrýchlejšie a najskôr. Je veľmi dôležité myslieť na to hlavne pri stopách, ktoré sú nestabilné z dôvodu, že majú malú odolnosť a rýchle zmeny až zánik. Dôkazne informácie, ktoré nie sú včas a odborne zaфіxované, sa neskôr už nedajú ničím nahradiť.¹⁷

Zásada o objektívnosti dokumentácie poukazuje na nutnosť dokumentovania stôp a informácií s čo najväčšou presnosťou, bez zbytočných nedostatkov, omylov a chýb daného kriminalistu. Akonáhle presne a objektívne zachytíme informácie a stopy, máme veľkú možnosť spoznať podstatu celej skúmanej udalosti, ktorá nám zanechala odraz v materiálnom prostredí. Na zabezpečenie čo najkvalitnejšej dokumentácie a celkovej objektívnosti, sa фіxujú stopy a informácie rôznymi metódami a prostriedkami. Používajú sa v nej presne zaužívané a určené pojmy ako napríklad, že sa nesmie v nej zveličovať, zľahčovať a nesmie byť v nej subjektívny názor kriminalistu.

Zásada úplnosti a komplexnosti dokumentácie pojednáva o tom, že na spoznanie objektívnej pravdy je potrebná úplná dokumentácia, nakoľko sa zaistovanie stôp vykonáva rôznymi metódami, postupmi a prostriedkami, tým pádom nemožno skúmanú stopu hodnotiť podľa jednej dokumentácie, ale na základe súhrnného dokumentačného materiálu, ktorý na seba nadväzuje a informácie v ňom majú mať isté súvislosti s kriminalisticky relevantnou udalosťou.

Zásadou primeranej rýchlosti predchádzame strate stôp z dôvodu ich miznutia a tieto stopy je potrebné urýchlene zadokumentovať. Zároveň je potrebné dbať na efektivitu dokumentácie, nie všetko rýchlo zadokumentovať v čo najkratšom čase, pretože každý jeden krok pri kriminalistickej dokumentácii závisí od rôznych podmienok, ktoré ovplyvňujú rýchlosť.

¹⁶ METEŇKO, J. - BAČÍKOVÁ, I. - SAMEK, M. 2013, *Kriminalistická taktika*, s. 124.

¹⁷ PORADA, V. a kol. 2001, *Kriminalistika*, s. 312.

Zásada plánovitosti a systematickosti znamená, že výkon každej dokumentácie si musíme vopred naplánovať, zvoliť si postup napríklad koncentrický alebo excentrický, stanoviť si body merania a následne čo všetko je potrebné zadokumentovať. Zachytené musia byť v poradí všetky podstatné a záujmové objekty lebo len tak sa zamedzí neprehľadnosti alebo aby nedošlo k dokumentačnej strate týchto objektov. Tu platí stará dobrá zásada ako je realita zadokumentovaná – taká aj bola.¹⁸

Zásada efektívnosti a hospodárnosti použitých dokumentačných metód poukazuje na to, že kriminalistická dokumentácia je zdrojom dôležitých informácií, ktoré nám môžu slúžiť ako dôkazy v procese objasňovania, ale musia byť tieto informácie získané, zaistené a zadokumentované vhodným a hlavne zákonným spôsobom, nakoľko z hľadiska efektívnosti majú maximálnu informačnú hodnotu.

Záverom musí byť podotknuté, že kriminalistickú dokumentáciu vykonáva osoba, ktorá bola na to riadne vyškolená a samozrejme za jej úplnosť, správnosť a kvalitu aj zodpovedá.

Druhy kriminalistickej dokumentácie

Kriminalistická dokumentácia má za úlohu zaistiť všetky objekty, ktoré majú súvis s kriminalisticky relevantnou udalosťou, informačne súvisiace objekty, prostredie, spôsob a metódy nakladania s týmito objektmi, taktiež zadokumentovať postupy a technológie kriminalistického skúmania. Predmet kriminalistickej dokumentácie je proces, alebo ho môžeme nazvať aj postupom zabezpečovania kriminalistickej dokumentácie na skúmanie ako aj zabezpečovania dokumentovania priebehu a výsledkov kriminalistického skúmania.¹⁹

Kriminalistická dokumentácia na toto zabezpečovanie používa štyri metódy fixácie a to písomnú, zvukovú, fotografickú a topografickú.²⁰ Keď vyberáme metódy tak sa riadime hlavne tým, o aký druh vyšetrovacieho úkonu ide, ale takisto berieme na vedomie druh skúmaného subjektu. V súčasnej dobe, aj napriek neustálemu vedeckému a technickému pokroku, ktorý sa dotýka aj metód fixácie a ich vývoja, môžeme tak rozoznávať podľa použitej metódy druhy kriminalistickej dokumentácie a to písomná dokumentácia, zvuková dokumentácia, topografická dokumentácia a i fotografická dokumentácia.²¹ Niektoré literárne

¹⁸ METEŇKO, J. 2012, *Kriminalistická taktika*, s. 105.

¹⁹ METEŇKO, J. 2007, Trendy v kriminalistickej dokumentácii In *Rozvoj metodík vyšetrovania jednotlivých druhov trestných činov: Zborník vedeckých a odborných prác z medzinárodného teoreticko-praktického seminára zo dňa 23.2.2007*, s. 79.

²⁰ METEŇKO, J. - BAČÍKOVÁ, I. - SAMEK, M. 2013, *Kriminalistická taktika*, s. 123.

²¹ METEŇKO, J. 2012, *Kriminalistická taktika*, s. 102.

zdroje uvádzajú samostatne ešte aj iné druhy kriminalistickej dokumentácie, ako sú video dokumentácia, počítačová dokumentácia, televízna dokumentácia či iné. Pri kriminalistickej dokumentácii by sme mohli ešte hovoriť aj o všeobecnejšom rozdelení a to na metódy zobrazovania a metódy verbálneho popisovania.²²

Videodokumentácia

Hlavnou úlohou tejto dokumentácie je zaznamenanie dynamického obrazu alebo zvukovej informácie, ktorá dokáže presne a autenticky nasnímať informácie ako aj celý priebeh deja vykonávaného úkonu. Dalo by sa povedať, že videozáznam je možné využiť buď ako prostriedok na dokumentovanie priebehu a výsledkov znaleckého skúmania, pri dokumentovaní vyšetrovacích úkonov, ako zdroj informácií o prebiehajúcom deji, činnosti osôb a časovej súvislosti niektorých dejov ako i prostriedok na analýzu, riadenie, inštruktáž a na kontrolnú činnosť.

Je používaná taktiež ako kontrolný prostriedok nakoľko je schopná zaznamenať správanie osôb. Má uplatnenie vo všetkých procesných úkonoch od obhliadky miesta činu, cez výsluchy a zadržania až po previerku výpovede na mieste.

Videodokumentácia je špecifická policajná činnosť, pri vykonávaní ktorej, musíme dodržiavať isté náležitosti a to vzhľadom na jej dôležitosť v procese dokazovania ako aj celom konaní.²³ Formálne a obsahové náležitosti riešime analogicky k zápisnici. Videozáznam je možné chronologicky rozdeliť na tri časti a to na:

1. Úvodnú časť, kde je názov orgánu vykonávajúceho procesný úkon, miesto, čas a predmet procesného úkonu, meno, priezvisko a funkcie úradných osôb, meno, priezvisko prítomných osôb a poučenie, vyjadrenia prítomných, návrhy strán. Taktiež je dôležité uviesť, aj aké pomôcky sme použili a iné dôležité informácie.
2. Popisnú časť, kde je priebeh a spôsob prevedenia úkonu, jednanie osôb ako i zaznamenanie zachovania zákonnosti. Všetko je potrebné fixovať podrobne, a ak nastalo to, že bol úkon prerušený, zaznamená sa to aj vo videozázname.
3. Záverečnú časť kde sú návrhy a námietky strán, vyjadrenia osôb a aj miesto a čas ukončenia úkonu. Uvedie sa miesto uloženia originálu, dĺžka oboch záznamov, titulok KONIEC a to na konci upraveného záznamu.

²² METEŇKO, J. 2010, New aspects of using criminalistic documetation. In *9th International Symposium on Forensic Sciences 29th September - 2nd October 2009 Piešťany, Slovak Republic*, s. 19.

²³ Metódy výskumu a vývoja policajných činností č. 3/2004, s. 4.

Prejednávanie priestupkov pred záznamovým video zariadením

Za účelom zjednotenia postupu a taktiky príslušníkov Policajného zboru pri vyhotovovaní zvukových, obrazových a iných záznamov podľa § 69 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov pri prejednávaní priestupkov pred záznamovým video zariadením vyšiel príkaz Prezídia Policajného zboru, že riaditelia krajských riaditeľstiev Policajného zboru a riaditelia organizačných zložiek Prezídia Policajného zboru musia:

1. zabezpečiť, aby príslušník Policajného zboru velený do služby so služobným cestným vozidlom, ktoré je vybavené záznamovým video zariadením prejednal priestupok s podozrivým z priestupku v zornom poli aktívneho záznamového zariadenia,
2. zabezpečiť, aby dvojčlenná a viacčlenná hliadka Policajného zboru vykonávajúca službu so záznamovým video zariadením, prejedнала priestupok s podozrivým z priestupku v zornom poli tohto zariadenia v bezprostrednej vzdialenosti od priestupcu tak, aby mohol byť zaznamenaný aj zvuk; zaznamenávanie služobnej činnosti u jednočlennej hliadky je povinné iba ak je policajt vybavený osobnou bezpečnostnou kamerou,
3. zabezpečiť, aby príslušník Policajného zboru pri prejednávaní priestupku pred aktívnym záznamovým video zariadením a pred aktívnym záznamovým video zariadením umiestneným v služobnom motorovom vozidle používal k nemu určený zapnutý mikrofón,
4. zabezpečiť, aby príslušník Policajného zboru vykonávajúci výkon služby bezodkladne vyrozumel príslušný operačný odbor v prípade nefunkčnosti alebo poruchy niektorého zo záznamových video zariadení uvedených v bodoch 1 až 3,
5. zabezpečiť plnenie ustanovení v bodoch 1 až 4 a v prípade ich nedodržania, marenia alebo znemožňovania záznamov na zariadeniach v bodoch 1 až 3 (napr. prekrytie, resp. znemožnenie funkčnosti iným predmetom) prijať adekvátne disciplinárne opatrenie,
6. zabezpečiť, aby hliadka vykonávajúca službu so služobným motorovým vozidlom vybaveným mobilnou jednotkou po skončení služby zhrala externý disk v akvizičnom uzle. Ak z objektívnych príčin záznam zo služby po jej skončení nie je možné zhrať, priamy nadriadený zabezpečí, aby uvedený záznam zo služby bol zhratý do akvizičného uzla do 24 hodín od skončenia predmetnej služby,
7. zabezpečiť, aby priamy nadriadený pravidelne, minimálne dva razy mesačne, vykonával kontrolu náhodne vybratých záznamov zaznamenaných video zariadením a vykonal aj u všetkých záznamov zo služobných zákrokov a prejedávaných priestupkov, pri ktorých je

podľa vyjadrenia policajta odôvodnený predpoklad nespokojnosti osoby páchatel'a s jeho postupom ; o vykonaných kontrolách vedie evidenciu,

8. zabezpečiť, aby priamy nadriadený minimálne raz mesačne vykonával kontrolu funkčnosti mikrofónu každej mobilnej jednotky prostredníctvom videozáznamu prehratého v akvizičnom uzle; o vykonaných kontrolách vedie evidenciu.

Záznamovým video zariadením sa pre účely tohto príkazu rozumie:

- záznamové zariadenie ktorým je vybavené vozidlo v zmysle nariadenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 93/2015 o mobilnej jednotke a akvizičnom uzle,
- osobná bezpečnostná kamera v zmysle rozkazu prezidenta Policajného zboru č. 61/2015 o zriadení komisie na riadenie a vyhodnocovanie používateľských skúšok osobných bezpečnostných kamier,
- záznamové zariadenie (RAMER 10 C, POLCAM 2006, POLCAM EC II., digitálna videokamera napr. full HD videokamera zn. JVC GZ-RX 615B, zn. Panasonic SDR, zn. Sony DCR, DRR, zn. Canon DC) využívané vo výkone služby príslušníkmi Policajného zboru zaradenými na výkonných útvaroch Policajného zboru.

Používanie digitálnych videokamier, dokumentovanie a archivácia zdokumentovaných priestupkov je upravené pokynom riaditeľa odboru dopravnej polície Prezídia Policajného zboru o postupe Krajských dopravných inšpektorátov krajských riaditeľstiev Policajného zboru a okresných dopravných inšpektorátov okresných riaditeľstiev Policajného zboru pri používaní digitálnych videokamier č. 3/2003 v znení pokynu riaditeľa odboru dopravnej polície Prezídia Policajného zboru č. 3/2004.

Návrhy

Za účelom zjednotenia postupu, taktiky a policajných činností príslušníkov Policajného zboru pri vyhotovovaní zvukových, obrazových a iných záznamov podľa § 69 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov pri vykonávaní zákrokov v rómskych osadách pred záznamovým video zariadením navrhujem, aby príslušník Policajného zboru velený do služby so služobným cestným vozidlom, ktoré je vybavené záznamovým video zariadením vykonal služobný zákrok v zornom poli aktívneho záznamového zariadenia, to znamená, aby zaparkoval služobné motorové vozidlo tak, aby aktívne zorné pole malo čo najväčší rozsah,

najlepšie niekde na vyvýšenom teréne, samozrejme ak sa tam takýto terén nachádza.²⁴ Ďalej aby dvojčlenná a viacčlenná hliadka Policajného zboru vykonávajúca službu so záznamovým video zariadením, vykonala služobný zákrok v zornom poli tohto zariadenia tak, aby mohol byť zaznamenaný aj zvuk a aby bola kvalita videozáznamu čo najkvalitnejšia. Keď príslušník Policajného zboru vykonáva služobný zákrok pred aktívnym záznamovým video zariadením umiestneným v služobnom motorovom vozidle, tak pred vystúpením z auta si zapne mikrofón, ktorý je k nemu určený a ideálne by bolo, aby mal každý policajt na sebe osobnú bezpečnostnú videokameru umiestnenú čo najvyššie na veste, najbližšie k ramenu, aby bola zaručená čo najlepšia kvalita obrazu keď policajt použije zbraň a dá ruky pred seba, nech je zachovaná čo najlepšia možná viditeľnosť pri služobnom zákroku. Ak niektoré zo záznamových video zariadení vykáže poruchu alebo nefunkčnosť tak aby príslušník Policajného zboru vykonávajúci výkon služby bezodkladne vyrozumel príslušné operačné stredisko a to najmä z dôvodu vlastnej ochrany, pretože zákroky v rómskych osadách sú extrémne náročné a nebezpečné, pretože väčšinou je tam dvojčlenná hliadka sama a proti nej stojí veľké množstvo rómskych občanov zväčša v podnapitom a agresívnom stave. Ihneď po skončení služby zhrat' externý disk v akvizičnom uzle, ale ak z objektívnych príčin záznam zo služby po jej skončení nie je možné zhrat', bezodkladne informovať priameho nadriadeného, ktorý zabezpečí, aby uvedený záznam zo služby bol zhratý do akvizičného uzla do 24 hodín od skončenia predmetnej služby a vykonania služobného zákroku.

Záver

Autor charakterizoval základné útvary Policajného zboru a to obvodné oddelenie a pohotovostnú motorizovanú jednotku, pretože tieto útvary prichádzajú najčastejšie do kontaktu s rómskym obyvateľstvom, čo sa týka prejednávania protiprávnej činnosti a následne keď je potrebné vykonajú služobný zákrok.

²⁴ Metódy výskumu a vývoja policajných činností č. 3/2004, s. 4.

Následne bližšie popísal kriminalistickú dokumentáciu, kde sa kriminalistické skúmanie začína vyhľadávaním kriminalistických stôp. Tieto sa dôsledne dokumentujú ako aj každá manipulácia a zásah s nimi, ktorý bol vykonaný na danej stope. Následná manipulácia so stopami má vplyv pri kriminalistickom skúmaní, pri identifikácií a kriminalistické stopy sa v procese objasňovania predkladajú v dvoch formách a to zachytené formou in natura alebo zachytené formou dokumentácie. Rozoznávame podľa použitej metódy druhy kriminalistickej dokumentácie ako písomná dokumentácia, zvuková dokumentácia, topografická dokumentácia a i fotografická dokumentácia a bližšie sa autor zaoberal videozáznamom, ktorý slúži na zadokumentovanie služobného zákroku v rómskych osadách.

Za účelom zjednotenia postupu a taktiky príslušníkov Policajného zboru pri vyhotovovaní zvukových, obrazových a iných záznamov vyšiel príkaz, ktorý autor popísal a následne navrhol možné riešenia ako by sa služobné zákroky v rómskych osadách vykonávané základnými útvarmi Policajného zboru mali vykonávať, keď majú na sebe osobnú bezpečnostnú kameru alebo keď je ich služobné cestné vozidlo vybavené záznamovým video zariadením, tak aby videozáznam bol čo najkvalitnejší a mohol tak chrániť príslušníka Policajného zboru pred krivými obvineniami zo strany rómskych občanov a tým pádom sa policajti vyhnú zbytočným a zdĺhavým súdnym procesom, kde musia dokazovať svoju nevinu.

Predmetná vedecká štúdia je súčasťou vedeckovýskumnej úlohy s názvom Metódy výskumu a vývoja policajných činností č. 3/2004.

Literatúra

1. CHMELA, Z. KUBÍKOVÁ, Management výkonných organizačných článkov. PRAHA: PA ČR, 2007, s. 7. ISBN 978-80-7251-259-1.
2. MACEK, P., FILÁK, A. Porádková činnosť polície, obecná časť. PRAHA, 2002, s. 66. ISBN 80-86477-10-X.
3. KOČAN, Š., LOFFLER, B., ZÁMEK, D., 2013. Porádková polícia. Plzeň Vydavateľstvo a nakladateľstvo Aleš Čeněk. s.r.o. 2013. s.105-109.
4. KOVÁRNÍK, L., TÓTH, J., Policejné akcie. Praha, 2009, s. 129. ISBN 978-80-7251-311-6.
5. CULBA, M., KLAČAN, M., 2004. Vybrané problémy verejného poriadku, jeho ochrany a činnosti obvodného oddelenia Policajného zboru. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave. 2004. s. 96. ISBN 80-8054-320-8
6. ROMŽA, S. 1993. Kriminalistika. Košice: Univerzita P. J. Šafárika - Právnická fakulta, 1993. 167 s. ISBN 80-7097-247-5.
7. METEŇKO, J. - BAČÍKOVÁ, I. - SAMEK, M. 2013. Kriminalistická taktika. Brno: Václav Klemm - Vydavatelství a nakladatelství, 2013. 307 s. ISBN 978-80-87713-08-2.

8. METEŇKO, J. 2012. Kriminalistická taktika. Bratislava: Akadémia PZ - Katedra kriminalistiky a forenzných vied, 2012. 266 s. ISBN 978-80-8054-553-6.
9. PORADA, V. a kol. 2001. Kriminalistika. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2001. 746 s. ISBN 80-7204-194-0.
10. METEŇKO, J. 2007. Trendy v kriminalistickej dokumentácii. In Rozvoj metodík vyšetrovania jednotlivých druhov trestných činov: Zborník vedeckých a odborných prác z medzinárodného teoreticko-praktického seminára zo dňa 23.2.2007. Bratislava: Akadémia PZ - Katedra vyšetrovania, 2007, ISBN 978-80-8054-408-9, s. 78-92.
11. METEŇKO, J. 2008. Kriminalistická dokumentácia realita a perspektívy. In Pokroky v kriminalistike: Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie konanej dňa 15. novembra 2007 na Akadémii Policajného zboru v Bratislave. Bratislava: Akadémia PZ - Katedra kriminalistiky a forenzných disciplín, 2008, s. 25-34.
12. METEŇKO, J. 2010. New aspects of using criminalistic documetation. In 9th International Symposium on Forensic Sciences: 29th September - 2nd October 2009 Piešťany, Slovak Republic. Bratislava: Kriminalistický a expertízny ústav Policajného Zboru, 2010. ISBN 978-80-969471-5-7, s. 16-40.
13. Nariadenie prezidenta Policajného zboru č. 22/2013 o činnosti základných útvarov služby poriadkovej polície Policajného zboru
14. Metódy výskumu a vývoja policajných činností č. 3/2004, s. 4.